

EMTİA SATIŞI
(Ders 10)

Mülkiyetin Geçmesi:

- Tespit edilmemiş (unascertained) emtia satışı için bir sözleşme bulunduğu, emtianın tespiti yapılmadıkça ve tespiti yapılana kadar emtiadaki mülkiyet satın alıcıya geçmez.
- Belirlenmiş veya tespiti yapılmış emtianın satışı için bir sözleşme bulunduğu, emtiadaki mülkiyet satın alıcıya, sözleşme taraflarının mülkiyetin geçmesini niyetlendikleri zamanda geçer.
- Tarafların niyetini saptamak amacıyla,
 - o sözleşme hükümleri,
 - o tarafların davranışı ve
 - o meselenin ahval ve koşulları dikkate alınır.
- Taraflar arasında aksine bir niyet olduğu tespit edilmedikçe:
 - o Belirlenmiş emtianın teslim edilebilir durumda satışı için kayıtsız ve şartsız bir sözleşme bulunduğu, emtiadaki mülkiyet sözleşme yapıldığı zaman satın alana geçer, ve bedelin ödenmesi zamanının veya emtianın teslim edilmesi zamanının veya her ikisinin ertelenmiş olup olmadığına bakılmaz.
 - o Belirlenmiş emtia satışı için bir sözleşme bulunduğu ve satıcının emtiayı teslim edilebilir bir duruma getirmek için emtiaya bir şey yapmak mecburiyetinde olduğu durumlarda, yapılması gereken bu şey yapılana ve satın alıcı bu şeyin yapıldığına dair ihbar sahibi olana kadar mülkiyet geçmez.
 - o Teslim edilebilir durumda belirlenmiş eşya satışı için bir sözleşme bulunduğu, ancak, satıcının bedeli saptamak amacıyla emtiayı tartma, ölçme, teste tabi tutma veya eşya ile ilgili olarak başka bir şey yapma mecburiyetinde olduğunda, böyle bir işlem veya eylem veya şey yapılana ve satın alıcı yapıldığına dair ihbar sahibi olana kadar mülkiyet geçmez.
- Emtia, satın alıcının onayına bağlı olarak veya “iadedeli satış” kaydıyla veya benzeri başka kayıtlara bağlı olarak satın alıcıya teslim edildiğinde emtiadaki mülkiyet aşağıdaki durumlarda satın alıcıya geçer:
 - o Satın alıcı onayını veya kabul ettiğini belirttiğinde veya muameleyi benimseyip özümsemiş olduğunu gösteren başka herhangi bir işlem veya eylemde bulunduğu
 - o Onayını veya kabulünü satıcıya belirtmez ve ret bildiriminde bulunmaksızın emtiayı alıkoyarsa, o zaman, emtianın iadesi için bir süre saptanmışsa, sürenin sona ermesi üzerine, ve bir süre saptanmamışsa makul bir sürenin sona ermesi üzerine.
- Başkaca bir anlaşma yapılmadıkça, emtiadaki mülkiyet satın alıcıya devredilene kadar emtianın rizikosunu satıcıda kalır, ancak, emtiadaki mülkiyetin satın alıcıya devredilmesi üzerine, emtianın teslimatı yapılmış olsun veya olmasın, riziko satın alana ait olur.

Riziko (Risk):

- Ancak teslimat, satın alıcının veya satıcının herhangi birinin kusuru nedeniyle geciktirilmişse, böyle bir kusur olmasa idi meydana gelmeyecek herhangi bir kayıp hususunda riziko kusurlu tarafa aittir
- Yine ancak, bu maddenin içerdiği hiçbir kural, satıcının veya satın alıcının diğer tarafların emtiasının emanetçisi olarak görev veya sorumluluklarını etkilemez.

Teslim:

- Satıcının görevi, emtiayı satış sözleşmesi hükümleri uyarınca teslim etmek ve satın alıcının da görevi, satış sözleşmesi hükümleri uyarınca emtiayı kabul etmek ve bedelini ödemektir.
- Herhangi bir açıkça yapılmış sözleşme dışında, emtianın satıcısı, satın alıcı teslim için müracaat edene kadar emtiayı teslim etme mecburiyetinde değildir.
- Emtianın tasarrufunu alma satın alıcının mı görevi olduğu yoksa emtiayı satın alıcıya gönderme satıcının mı görevi olduğu, her meselede tarafların kendi aralarında açıkça veya zımnen yaptıkları sözleşmeye bağlı bir husustur. Böyle bir sözleşme bulunmadığında,
 - o satılan emtia, satış zamanında bulunduğu yerde teslim edilir,
 - o satılması için anlaşmaya varılan emtia da, satmak için anlaşmanın yapıldığı zaman bulunduğu yerde,
 - o emtia o zaman varolan emtia değilse, imal edildiği veya üretildiği yerde teslim edilir

Ödenmemiş Satıcının Hakları:

- Emtiadaki mülkiyetin satın alıcıya geçmiş olabileceğine bakılmaksızın, emtianın ödenmemiş satıcısı ödenmemiş satıcı olarak yasanın zımnî işleyişi ve etkisi ile aşağıdaki haklara sahiptir:
 - o Emtiayı tasarrufunda bulundurduğu sürece bedel için emtia üzerinde hapis hakkı
 - o Satın alıcının iflası halinde, emtianın tasarrufunu elinden çıkardıktan sonra emtianın sevkiyatı (transiti) sırasında emtiayı durdurma hakkı
 - o Yasa ile belirlenmiş biçimde ve kısıtlamalara tabi olarak tekrar satış hakkı.
- Bir satış sözleşmesi uyarınca emtiadaki mülkiyet satın alıcıya geçtiğinde, satın alıcı sözleşme hükümlerine göre emtianın bedelini ödemeyi haksız olarak ihmal veya reddederse, satıcı satın alıcıyı emtianın bedeli için dava edebilir.
- Bir satış sözleşmesi uyarınca, teslimin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın, bedelin belirli bir tarihte ödenmesi öngörüldüğünde satın alıcı bu gibi bedeli ödemeyi haksız olarak ihmal veya reddederse, satıcı, emtiadaki mülkiyet geçmediği halde ve emtia sözleşmeye tahsis edilmemesine rağmen, satın alıcıyı bedel için dava edebilir.

Satışın veya Satış için Anlaşmanın verdiği haklar:

- Satın alıcı emtiayı kabul etmeyi ve bedelini ödemeyi haksız olarak ihmal veya reddederse, satıcı satın alıcı aleyhine emtiayı kabul etmeyi reddettiği için zarar ziyan davası açabilir.
- Satıcı emtiayı satın alıcıya teslim etmeyi haksız olarak ihmal veya reddederse, satın alıcı satıcı aleyhine teslim etmediği için zarar ziyan davası açabilir.
- Bir satış sözleşmesinin taraflarından herhangi biri, teslim tarihinden önce sözleşmeyi reddederse, karşı taraf ya sözleşmeyi yürürlükte sayarak teslim gününe kadar bekleyebilir ya da sözleşmeyi feshedilmiş sayarak ihlalden dolayı zarar ziyan için dava açabilir.
- Mahkeme, aksine bir sözleşme bulunmadıkça
 - o Bedel miktarı için satıcının açtığı bir davada, emtianın teklif edildiği tarihten itibaren veya bedelin ödenmesinin muaccel olduğu tarihten itibaren satıcıya
 - o Bir sözleşmenin satıcı tarafından bir ihlali meselesinde bedelin iadesi için satın alıcının açtığı bir davada ödemenin yapıldığı tarihten itibaren satın alıcıyabedel miktarı üzerinden uygun göreceği oranda faiz verilmesine karar verebilir.